

Målnummer:	UM 3492-24	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2024-06-20		
Rubrik:	Migrationsverkets beslut som rör härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EUF-fördraget får överklagas även om det har fattats med stöd av 12 kap. 18 § utlänningslagen.		
Lagrum:	• 14 kap. 5 b § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	•		

REFERAT

Migrationsverket beslutade den 23 februari 2024 att inte bevilja RH uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716). Som skäl för beslutet anförde verket, efter att ha konstaterat att det inte fanns hinder mot verkställighet av hans avlägsnandebeslut enligt första stycket 1 och 2 i bestämmelsen eller av medicinska skäl, bl.a. följande.

Vad gäller frågan om det finns någon annan särskild anledning till att utvisningsbeslutet inte bör verkställas beaktas följande. RH har kommit in med handlingar till stöd för att han numera är förälder och vårdnadshavare till en svensk medborgare. Migrationsverket finner inte skäl att ifrågasätta uppgifterna. Migrationsverket bedömer att vad som framkommit rörande nu åberopad anknytning är att betrakta som en ny omständighet i ärendet. För att RH ska kunna beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder grundat på anknytning behöver han dels ha styrkt sin identitet, dels inneha ett giltigt pass. Mot bakgrund av vad som framkommit bedöms RH fortfarande varken ha styrkt eller ens gjort sin identitet sannolik. Skäl att pröva hans möjligheter till bevislättning avseende identiteten finns därmed inte och till följd av bedömningen i ärendet finns inte heller någon härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

RH överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2024-03-20, ordförande Jansson Håvik), och förde fram att han "sökte asyl på anknytning till min dotter...och fick avslag för att Migrationsverket påstår att jag inte kunnat identifiera mig" samt argumenterade för att denna bedömning var felaktig.

Migrationsverket förde i ett yttrande fram att det överklagade beslutet delvis berör frågan om s.k. härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EUF-fördraget men att överklagandet borde avvisas då beslut enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen inte är överklagbara.

Migrationsdomstolen tolkade överklagandet som att RH yrkade att han ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till sin familj här i Sverige och avvisade överklagandet med motiveringen att Migrationsverkets beslut att inte bevilja uppehållstillstånd enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen inte kan överklagas. Frågan om härledd uppehållsrätt berördes inte i avgörandet.

RH överklagade migrationsdomstolens beslut och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle återförvisa målet till migrationsdomstolen för ny handläggning och förde fram i huvudsak följande. Grund för hans yrkande om uppehållstillstånd är att han har en härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EUF-fördraget eftersom han är vårdnadshavare till en svensk medborgare. Detta bör innebära att beslutet i denna del är överklagbart.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2024-06-20, Eriksson, van der Stad och J Axelsson, referent/ föredragande Rodhe), meddelade prövningstillstånd och yttrade:

Migrationsöverdomstolen anser att det finns skäl att meddela prövningstillstånd och tar upp målet till direkt avgörande.

Rättslig reglering m.m.

En härledd uppehållsrätt med stöd av artikel 20 i EUF-fördraget ska tillerkännas en tredjelandsmedborgare om det finns ett beroendeförhållande mellan tredjelandsmedborgaren och en minderårig unionsmedborgare, som medför att unionsmedborgaren i praktiken skulle tvingas lämna unionen och därmed berövas möjligheten att faktiskt åtnjuta kärnan i de rättigheter som följer av unionsmedborgarskapet till följd av att tredjelandsmedborgaren nekas uppehållsrätt (se även MIG 2023:10). Den härledda uppehållsrätten bygger på en praxis som har utvecklats i flera avgöranden från EU-domstolen, se t.ex. Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124.

En förvaltningsmyndighets beslut enligt utlänningslagen får överklagas endast i de fall som anges i 14 kap. utlänningslagen (14 kap. 1 § utlänningslagen).

Migrationsverkets beslut som rör uppehållsrätt får överklagas till en migrationsdomstol (14 kap. 5 b § utlänningslagen). I förarbetena till bestämmelsen anges bl.a. följande. Regeringen anser att det är mest fördelaktigt för den enskilde att utforma bestämmelsen så att den ger utrymme för en så vid tolkning som möjligt. Det ger förutsättningar för att beakta eventuell kommande utveckling av klagorätten som EU-domstolen kan komma fram till i beslut som rör uppehållsrätt. Regeringen konstaterar att bestämmelsen träffar alla beslut om uppehållsrätt, oavsett i vilket skede av processen de har fattats (prop. 2013/14:81 s. 33).

Migrationsöverdomstolens bedömning

Migrationsverket har prövat frågan om härledd uppehållsrätt inom ramen för en prövning av en ansökan enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen. Frågan om huruvida en härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 EUF-fördraget som uppkommit på verkställighetsstadiet ska prövas enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen och därför omfattas av det fullföljdsförbud som följer av 14 kap. har aldrig varit föremål för några överväganden från lagstiftarens sida.

Migrationsverkets beslut rör uppehållsrätt och omfattas därför av ordalydelsen i 14 kap. 5 b § utlänningslagen, som innebär en rätt att överklaga ett sådant beslut. Möjligheten att överklaga på denna grund har också stöd i förarbetena till bestämmelsen, även om dessa avsåg en uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande och den uppehållsrätt som följer av det direktivet. Migrationsöverdomstolen anser därför att den del av Migrationsverkets beslut, som rör härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EUF-fördraget, kan överklagas med stöd av 14 kap. 5 b § utlänningslagen.

RHs överklagande av Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen måste med hänsyn till omständigheterna anses ha omfattat frågan om han har en härledd uppehållsrätt enligt artikel 20 i EUF-fördraget. Migrationsdomstolen borde därför ha tagit upp överklagandet för prövning i sak. Den omständigheten att så inte skedde är en sådan brist som medför att det överklagade beslutet ska undanröjas och målet visas åter till migrationsdomstolen för prövning av frågan om härledd uppehållsrätt.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen undanröjer migrationsdomstolens beslut och visar målet åter till migrationsdomstolen för ny handläggning.

Sökord:

Litteratur: Prop. 2013/14:81 s. 33
